

แนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนสารสาสน์ วิเทศนิมิตใหม่*

GUIDELINES FOR DEVELOPING STUDENT AFFAIRS ADMINISTRATION OF SARASAS WITAED NIMITMAI SCHOOL

เดชธร ดอกตะเคียน¹ และ อนุสรณ์ นามประดิษฐ์²

Dechathon Doktakian¹ and Anusorn Nampradit²

¹⁻²สถาบันสารสาสน์เทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ

¹⁻²Sarasas Suvarnabhumi Institute of Technology (SSVIT), Thailand

Corresponding Author's Email: Jakkajee_he@hotmail.com

วันที่รับบทความ : 19 มีนาคม 2569; วันที่แก้ไขบทความ 30 มีนาคม 2569; วันที่ตอบรับบทความ : 1 เมษายน 2569

Received 19 March 2026; Revised 30 March 2026; Accepted 1 April 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนสารสาสน์วิเทศนิมิตใหม่ และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนสารสาสน์วิเทศนิมิตใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 7 คน และครูผู้สอนจำนวน 92 คน รวมทั้งสิ้น 99 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.974 และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนสารสาสน์วิเทศนิมิตใหม่ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริม

Citation:

* เดชธร ดอกตะเคียน และ อนุสรณ์ นามประดิษฐ์. (2569). แนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนสารสาสน์วิเทศนิมิตใหม่. วารสารส่งเสริมและพัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 4(3), 244-263.

Dechathon Doktakian and Anusorn Nampradit. (2026). Guidelines For Developing Student Affairs Administration Of Sarasas Witaed Nimitmai School.

Modern Academic Development and Promotion Journal, 4(3), 244-263.;

DOI: <https://doi.org/10.>

<https://so12.tci-thaijo.org/index.php/MADPIADP/>

พัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ พบว่าด้านที่ควรพัฒนาเป็นลำดับแรกคือ ด้านการประเมินผลการดำเนินงาน รองลงมาคือ ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียนตามลำดับ แนวทางการพัฒนาการบริหารงานกิจการนักเรียนประกอบด้วย 6 ด้านหลัก โดยเน้นกลยุทธ์การพัฒนากระบวนการประเมินผลแบบมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่ายดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง และการขยายพื้นที่ประชาธิปไตยในโรงเรียน

คำสำคัญ: การบริหารงานกิจการนักเรียน, แนวทางการพัฒนา, วินัยเชิงบวก

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the current state of student affairs administration at Sarasas Witaed Nimitmai School, and 2) to establish guidelines for developing student affairs administration. The sample consisted of 7 school administrators and 92 teachers, totaling 99 participants. The research instruments included a questionnaire on the current state and in-depth interviews. The statistical methods used for data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. And analyze qualitative data using content analysis.

The research findings revealed that the overall current state of student affairs administration was at a "Moderate" level. Specifically, "Promoting Discipline, Morality, and Ethics" received the highest score at a "High" level, while "Evaluation of Student Affairs Operations" received the lowest score at a "Moderate" level. the highest priority for development was Evaluation, followed by the Student Support System and Democratic Promotion. The developed guidelines cover 6 main areas, focusing on participatory evaluation strategies, strengthening student support networks, and expanding democratic participation within the school.

Keywords: Student affairs administration, Guideline for development, Positive Discipline

บทนำ

การศึกษาเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาทุนมนุษย์ของประเทศ โดยมุ่งเสริมสร้างศักยภาพของบุคคลทั้งด้านความรู้ ทักษะชีวิต คุณธรรม และความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกสมัยใหม่ ภายใต้กรอบคิดร่วมสมัย การศึกษามุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม (Holistic Development) ครอบคลุมมิติด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม และสุขภาวะซึ่งเป็นรากฐานของการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสันติ (UNESCO, 2021) ทั้งนี้ นโยบายการศึกษาของประเทศไทย เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้เน้นย้ำการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ พร้อมทั้งส่งเสริมความเสมอภาคทางการศึกษาและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

ในบริบทของการบริหารสถานศึกษางานกิจการนักเรียนถือเป็นกลไกสำคัญที่ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนในมิติคุณลักษณะ วินัย คุณธรรม และทักษะชีวิต โดยทำหน้าที่สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และความเป็นอยู่ที่ดีของผู้เรียน (Cohen, McCabe, Michelli, & Pickeral, 2009) อย่างไรก็ตาม จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า การดำเนินงานกิจการนักเรียนในหลายสถานศึกษายังคงมุ่งเน้นกิจกรรม มากกว่าการพัฒนาาระบบเชิงโครงสร้าง โดยเฉพาะด้านการประเมินผลและการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งเป็นข้อจำกัดสำคัญที่ทำให้ไม่สามารถสะท้อนผลลัพธ์และผลกระทบของการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ขณะเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงของสังคมดิจิทัลและผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ได้ส่งผลให้พฤติกรรมและความต้องการของผู้เรียนเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในด้านการใช้เทคโนโลยี สุขภาวะจิต และการปรับตัวทางสังคม (OECD, 2019; WHO, 2022) ส่งผลให้งานกิจการนักเรียนต้องขยายบทบาทจากการดูแลระเบียบวินัยไปสู่การพัฒนาทักษะชีวิต การสร้างภูมิคุ้มกันทางดิจิทัล และการดูแลสุขภาพของผู้เรียนอย่างรอบด้าน

สำหรับโรงเรียนสารสาสน์วิเทศนิมิตใหม่ ซึ่งดำเนินงานภายใต้ปรัชญา “คุณธรรม นำวิชา พัฒนาค้น” แม้จะมีจุดแข็งด้านการปลูกฝังคุณธรรมและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงเผชิญความท้าทายในการพัฒนาระบบการบริหารกิจการนักเรียนให้สอดคล้อง

กับบริบทการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะในด้านการประเมินผล การใช้ข้อมูล และการประสานความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และเครือข่ายภายนอก

ดังนั้น การวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนสาธิตสนวิเทศนิมิตใหม่จึงมีความสำคัญ โดยมุ่งศึกษาสภาพการดำเนินงานในปัจจุบัน และพัฒนาแนวทางการบริหารที่มีความเป็นระบบ ทันสมัยและใช้ข้อมูลเป็นฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและมีคุณภาพ และนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนอย่างยั่งยืนในบริบทของการศึกษาไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนสาธิตสนวิเทศนิมิตใหม่
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนสาธิตสนวิเทศนิมิตใหม่

การทบทวนวรรณกรรม

1. รากฐานทฤษฎีของการบริหารกิจการนักเรียนสมัยใหม่

การบริหารกิจการนักเรียนในยุคใหม่ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานทฤษฎีการบริหารการศึกษาที่บูรณาการแนวคิดดั้งเดิมเข้ากับพลวัตขององค์กรสมัยใหม่ (Modern Organizational Dynamics) ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดสำคัญเกี่ยวกับทฤษฎีการบริหารจัดการ (Administrative Theories) ดังต่อไปนี้

ทฤษฎี POCCC ของ Henri Fayol เป็นรากฐานคลาสสิกในการวางรากฐานการบริหารกิจการนักเรียนผ่านการวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การสั่งการ (Commanding) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุมติดตาม (Controlling) เพื่อให้งานเป็นระบบและเป็นไปตามแผนที่กำหนด

ทฤษฎีระบบ (System Theory) มองโรงเรียนเป็นระบบเปิด (Open System) ที่งานกิจการนักเรียนต้องสอดคล้องประสานกับงานวิชาการและปัจจัยภายนอก เช่น ชุมชน ผู้ปกครอง และประสิทธิภาพขององค์กรขึ้นอยู่กับปฏิสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยเหล่านี้

การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Management) ของ Rensis Likert ที่เน้นการกระจายอำนาจและการสร้างความรู้สึกรับผิดชอบ (Sense of Ownership) ของบุคลากรและนักเรียน เป็นกุญแจสำคัญในการลดความขัดแย้งและเพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ

องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ของ Peter Senge ผ่านการมีวิสัยทัศน์ร่วม (Shared Vision) และการคิดเชิงระบบ (Systems Thinking) เพื่อให้ครูและผู้บริหารเรียนรู้ร่วมกันในการแก้ปัญหาพฤติกรรมนักเรียนและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กร

2. การเปรียบเทียบทฤษฎีการบริหารกับการประยุกต์ใช้ในงานกิจการนักเรียน

ในส่วนนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอตารางเปรียบเทียบเพื่อแสดงความเชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีพื้นฐานกับการปฏิบัติจริงในบริบทของโรงเรียน ตารางต่อไปนี้จะแสดงให้เห็นถึงความสำคัญและการประยุกต์ใช้ของแต่ละทฤษฎีในการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบทฤษฎีการบริหารกับการประยุกต์ใช้ในงานกิจการนักเรียน

ทฤษฎีการบริหาร	แนวคิดหลัก	การประยุกต์ใช้ในงานกิจการนักเรียน
POCCC (Fayol, 1949)	โครงสร้างและหน้าที่บริหาร 5 ประการ	กำหนดขั้นตอนการทำงานที่ชัดเจนตั้งแต่ระเบียบวินัยไปจนถึงการติดตามผลอย่างเป็นระบบ
System Theory (von Bertalanffy, 1968)	การปฏิสัมพันธ์ของส่วนย่อย (Input-Process-Output)	เชื่อมโยงระบบดูแลช่วยเหลือฯ กับเครือข่ายภายนอกเพื่อให้เกิดผลลัพธ์คุณภาพผู้เรียนที่สมบูรณ์
Participatory Management (Likert, 1967)	การมีส่วนร่วมและการสื่อสารแบบสองทาง	การให้สถานักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมออกแบบกิจกรรมและกฎกติกาของโรงเรียน
Learning Organization (Senge, 1990)	การเรียนรู้เป็นทีมและวิสัยทัศน์ร่วม	การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อจัดการพฤติกรรมเสี่ยงและแชร์แนวปฏิบัติที่ดี

หมายเหตุตารางที่ 1 ตารางนี้สรุปความสำคัญของแต่ละทฤษฎีในการสร้างรากฐานที่มั่นคงสำหรับการบริหารกิจการนักเรียนแบบบูรณาการ

3. ขอบข่ายงานกิจการนักเรียน

การบริหารงานกิจการนักเรียนเป็นภารกิจสำคัญของสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม ควบคู่กับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี โดยนักวิชาการหลายท่านได้เสนอขอบข่ายการบริหารงานกิจการนักเรียนที่หลากหลาย แต่มีสาระสอดคล้องกันในประเด็นหลัก

จากการสังเคราะห์แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าขอบข่ายการบริหารงานกิจการนักเรียนที่มีความสำคัญและปรากฏสอดคล้องกันมากที่สุด สามารถจำแนกได้เป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1. การวางแผนงานกิจการนักเรียน เป็นกระบวนการกำหนดทิศทางการดำเนินงานโดยอาศัยข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนและบริบทสถานศึกษา เพื่อจัดทำแผนงาน โครงการ และกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จอย่างเป็นระบบ 2. การบริหารงานกิจการนักเรียน เป็นการนำแผนไปสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดโครงสร้างหน้าที่ความรับผิดชอบ ประสานความร่วมมือทั้งภายในและภายนอก และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการจัดกิจกรรมอย่างสร้างสรรค์ 3. การส่งเสริมพัฒนานักเรียนด้านวินัย คุณธรรม และจริยธรรม มุ่งปลูกฝังพฤติกรรมที่พึงประสงค์ผ่านกิจกรรมที่ต่อเนื่องและหลากหลาย เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี มีความรับผิดชอบ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเหมาะสม 4. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดูแลนักเรียนอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การรู้จักรายบุคคล การคัดกรอง การส่งเสริมพัฒนา การป้องกันและแก้ไขปัญหา ตลอดจนการส่งต่อ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างเหมาะสมและทั่วถึง 5. การส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา เป็นการปลูกฝังค่านิยมประชาธิปไตย โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การแสดงความคิดเห็น และการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีความรับผิดชอบ 6. การประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน เป็นกระบวนการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามวงจรคุณภาพโดยสรุป การบริหารงานกิจการนักเรียนทั้ง 6 ด้านเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ และมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พร้อมเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในสังคมต่อไป

ก่อนที่จะวิเคราะห์สภาพของการบริหารกิจการนักเรียน ผู้วิจัยเห็นความสำคัญในการสร้างภาพแสดงความเชื่อมโยงระหว่างหกด้านภารกิจหลักตามแนวคิดของระบบสหวิชาชีพ (Multi-disciplinary System) ต่อไปนี้

ภาพที่ 1 แสดง 6 โดเมนยุทธศาสตร์การบริหารงานกิจการนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบและการออกแบบการวิจัย

ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ซึ่งมุ่งศึกษาสภาพของการบริหารกิจการนักเรียน (Current State) และศึกษาแนวทางการพัฒนา (Development Guidelines) โดยบูรณาการวิธีการเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ (Mixed Methods) แบ่งเป็นสองขั้นตอนดังต่อไปนี้

2. ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน (Current State Assessment)

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน 7 คน (คัดเลือกแบบเจาะจง) และครูผู้สอน 92 คน (สุ่มอย่างง่ายตามตารางของ Krejcie & Morgan, 1970) รวมทั้งสิ้น 99 คน

เครื่องมือวิจัย แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale: ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง, ไม่เห็นด้วย, ปานกลาง, เห็นด้วย, เห็นด้วยอย่างยิ่ง) ทั้งฉบับมีค่าความตรงเนื้อหา (Index of Item-Objective Congruence: IOC) = 1.00 และค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha Reliability) ทั้งฉบับ = 0.974

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางการพัฒนา (Development Guidelines)

ผู้ให้ข้อมูล ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 3 คน จากสถานศึกษาชั้นนำ 3 แห่ง ที่มีชื่อเสียงด้านการบริหารจัดการกิจการนักเรียน

เครื่องมือวิจัย แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้คำถามแบบเปิด (Open-ended Questions) เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็นและประสบการณ์อย่างมีอิสระ

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สภาพโดยรวม

การนำเสนอผลการวิจัยในส่วนนี้มีเป้าหมายในการแสดงภาพรวมของการบริหารกิจการนักเรียนในทั้งหกด้าน ตารางต่อไปนี้จะแสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความเห็นด้วยของกลุ่มตัวอย่างแต่ละด้าน ซึ่งจะช่วยให้เราเห็นจุดแข็งและจุดที่ต้องพัฒนา

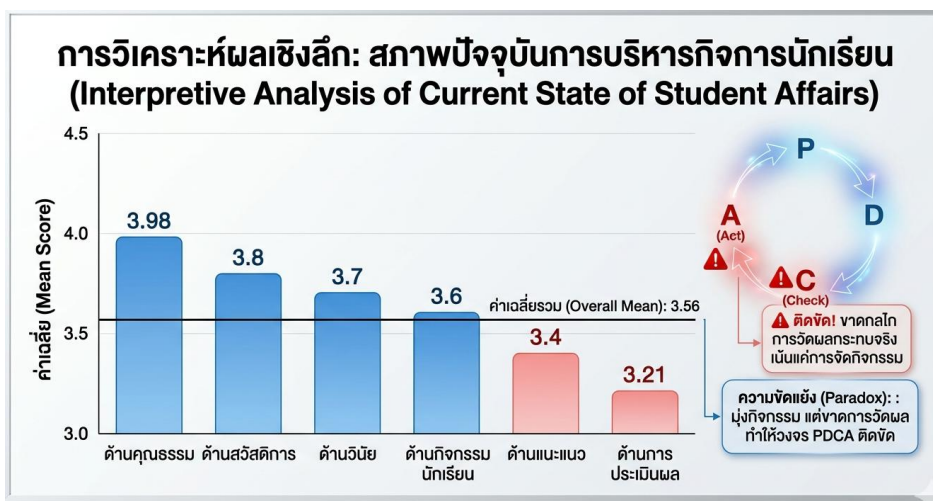
ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและระดับสภาพปัจจุบันการบริหารกิจการนักเรียน (ทั้ง 6 ด้าน)

ลำดับ	ขอบข่ายการบริหารกิจการนักเรียน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ	ลำดับความสำคัญ
1	ด้านการส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนมีวินัย คุณธรรม จริยธรรม	3.98	0.45	มาก	1
2	ด้านการวางแผนงานกิจการนักเรียน	3.75	0.52	มาก	2
3	ด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน	3.68	0.58	มาก	3
4	ด้านการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	3.42	0.61	ปานกลาง	4
5	ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน	3.35	0.65	ปานกลาง	5
6	ด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน	3.21	0.70	ปานกลาง	6
	ภาพรวมทุกด้าน	3.56	0.58	ปานกลาง	-

หมายเหตุตารางที่ 2 ข้อมูลตามระดับความเห็นด้วย: 4.51-5.00 = ระดับมากที่สุด, 3.51-4.50 = ระดับมาก, 2.51-3.50 = ระดับปานกลาง, 1.51-2.50 = ระดับน้อย, 1.00-1.50 = ระดับน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ผลเชิงลึก (Interpretive Analysis) ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่าสภาพของการบริหารกิจการนักเรียนอยู่ในระดับ “ปานกลาง” โดยมีค่าเฉลี่ยรวมที่ 3.56 สิ่งที่น่าสนใจและสำคัญคือการมีอยู่ของ “ความขัดแย้ง (Paradox)” ระหว่างด้านที่ได้ระดับสูง (คุณธรรมที่ 3.98) กับด้านที่ต่ำสุด (การประเมินผล 3.21) สะท้อนให้เห็นว่าโรงเรียนมุ่งเน้นการจัดกิจกรรม (Output-focused) แต่ยังขาดกลไกการวัดผลกระทบ (Impact Measurement) ที่แท้จริง ทำให้วงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) ติดขัดในขั้นตอน “Check” และ “Act” ซึ่งเป็นจุดอ่อนที่ต้องแก้ไขเพื่อให้การบริหารกิจการนักเรียนมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

จากตารางที่ 2 แสดงความแตกต่างของระดับประสิทธิผลระหว่างแต่ละด้านของการบริหารกิจการนักเรียน ความต่างนี้นำไปสู่การบัญชาการสร้างแผนภาพการเปรียบเทียบ (Comparative Bar Chart) ที่แสดงจุดแข็งและจุดอ่อนของแต่ละด้าน

ภาพที่ 2 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อสภาพของการบริหารกิจการนักเรียน

2. ผลการวิเคราะห์รายข้อด้านการส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรม (ด้านที่ได้ระดับสูงสุด)

เนื่องจากด้านการส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรมได้คะแนนสูงสุด จึงเป็นจุดแข็งหลักของโรงเรียน การวิเคราะห์รายข้อในด้านนี้จะช่วยให้เราเข้าใจว่ากิจกรรมหรือการปฏิบัติใดที่ประสบความสำเร็จ

ตารางที่ 3 ผลวิเคราะห์รายข้อด้านการส่งเสริมวินัย คุณธรรม จริยธรรม

ลำดับ	รายการพิจารณา	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1	กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และจิตสาธารณะอย่างต่อเนื่อง	4.12	มากที่สุด
2	การยกย่อง ชื่นชม และให้กำลังใจนักเรียนที่ประพฤติดี	4.05	มาก
3	การประเมินผลและเผยแพร่ผลการดำเนินงานด้านคุณธรรม	3.75	มาก

หมายเหตุตารางที่ 3 ข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นว่า แม้ด้านนี้มีคะแนนสูง แต่ยังมีช่องว่างในการประเมินและเผยแพร่ผล ซึ่งสอดคล้องกับปัญหาที่พบในด้านการประเมินผลโดยรวม

3. ผลการวิเคราะห์รายข้อด้านการประเมินผลการดำเนินงาน (ด้านที่ต้องพัฒนามากที่สุด)

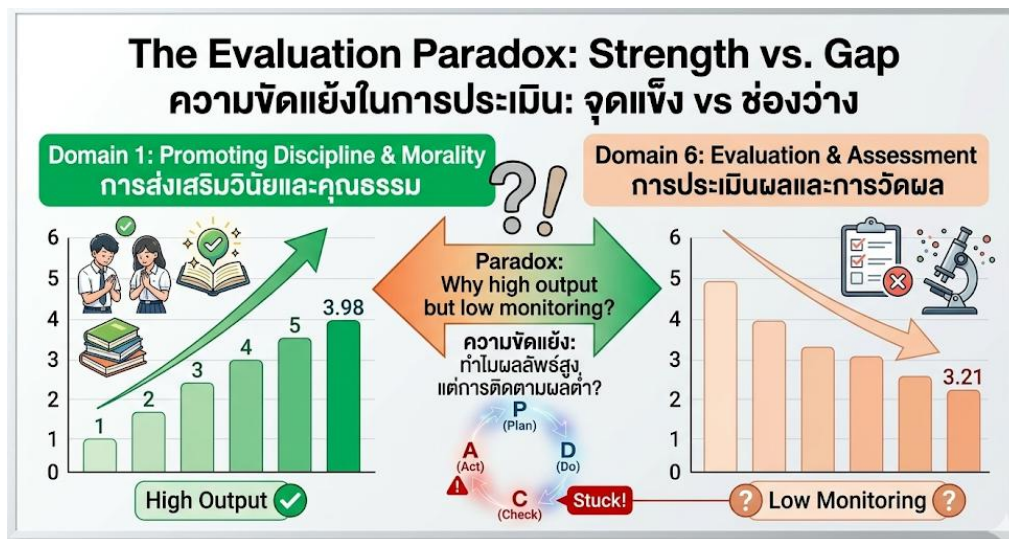
ด้านการประเมินผลเป็นจุดอ่อนที่ต้องการการปรับปรุงอย่างเร่งด่วน การวิเคราะห์รายข้อจะแสดงให้เห็นว่าภายในด้านนี้ มีองค์ประกอบใดที่ต้องการการพัฒนา

ตารางที่ 4 ผลวิเคราะห์รายข้อด้านการประเมินผลการดำเนินงานกิจการนักเรียน

ลำดับ	รายการพิจารณา	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1	การแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินผลงานกิจการนักเรียน	3.42	มาก
2	การประเมินผลทั้งในระดับหน่วยงานย่อยและภาพรวม	3.22	ปานกลาง
3	การวิเคราะห์ผลการประเมินเพื่อนำไปพัฒนา	2.98	ปานกลาง

หมายเหตุตารางที่ 4 ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ขาดการใช้ข้อมูล (Data utilization) ในการวางแผนการพัฒนา ซึ่งเป็นปัญหาหลักที่ต้องแก้ไข

เพื่อให้เห็นความแตกต่างที่ชัดเจนของผลประเมินระหว่างจุดแข็ง (ด้านที่ 1 คุณธรรม) และจุดอ่อน (ด้านที่ 6 การประเมินผล) ตารางที่ 3 และ 4 ด้านบนควรนำเสนอด้วยภาพแสดงความเปรียบเทียบ

ภาพที่ 3 จุดแข็งและจุดอ่อนแสดงความแตกต่างของผลประเมินการดำเนินงานกิจกรรมนักเรียน

4. การสังเคราะห์จุดแข็งและจุดที่ต้องพัฒนา (SWOT Analysis Summary)

ในการทำความเข้าใจสภาพปัจจุบันอย่างครบถ้วน ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจเชิงปริมาณและการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพเพื่อสร้างภาพของจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค แม้ว่าศึกษาเฉพาะจุดแข็งและจุดอ่อนเท่านั้นในตารางนี้

ตารางที่ 5 การสังเคราะห์จุดแข็งและจุดที่ต้องพัฒนา

จุดแข็ง (Strengths)	จุดที่ต้องพัฒนา (Areas for Development)
วัฒนธรรมองค์กร “คุณธรรม นำวิชา” ที่เข้มแข็งและเป็นที่ยอมรับ	ระบบประเมินผลขาดความชัดเจน เป็นระบบ และความต่อเนื่อง
บุคลากรมีความมุ่งมั่นและใกล้ชิดนักเรียน	การประสานงานเครือข่ายภายนอก (ชุมชน สถาบันอื่น) ยังไม่เป็นระบบและไม่มีความสม่ำเสมอ
กิจกรรมนักเรียนมีความหลากหลายเชิงปริมาณ (มีหลายประเภท)	ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนคุณภาพต่าง ๆ ยังเชิงอารมณ์ แต่ขาดการจัดทำแผนแม่แบบ (template) และเครื่องมือเชิงจิตวิทยา
บุคลากรมีทักษะในการมีส่วนร่วมส่วนตัวกับนักเรียน	ภาระงานครูที่มากเกินไป (overload) ส่งผลต่อคุณภาพการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง
โรงเรียนมีสิ่งอำนวยความสะดวก (facilities) ที่เพียงพอ	ขาดการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital tools) สำหรับการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลรายบุคคล

หมายเหตุตารางที่ 5 ตารางนี้ได้รับการสังเคราะห์จากข้อมูลเชิงปริมาณ เอกสารการศึกษา และการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพและแนวทางการพัฒนา

1. บทสรุปจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารที่มีปฏิบัติที่ดี

การวิจัยขั้นที่สองประกอบด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้บริหารจากสถานศึกษาชั้นนำ 3 แห่ง ผลการวิเคราะห์เนื้อหาพบว่า ปฏิบัติการที่ประสบความสำเร็จนั้นอยู่บนพื้นฐานของกลยุทธ์หลักหกประการดังต่อไปนี้

แนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียน (Proposed Development Guidelines)

1. กรอบแนวทางพัฒนาเชิงกลยุทธ์

บนพื้นฐานของผลการวิจัยและการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางพัฒนาเชิงกลยุทธ์ที่เป็นรูปธรรม มีลำดับความสำคัญ และระบุผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน เพื่อให้โรงเรียนสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ก่อนที่จะอธิบายแนวทางเชิงลึกแต่ละข้อ ควรนำเสนอแบบจำลองแนวทางการพัฒนา (Development Framework Model) ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างหกกลยุทธ์หลักและจุดประสงค์สูงสุด

ภาพที่ 4 ความสัมพันธ์ระหว่างหกกลยุทธ์หลักการพัฒนางานกิจการนักเรียนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโรงเรียน

2. แนวทางการพัฒนา 6 ด้าน (Detailed Development Guidelines)

กลยุทธ์ที่ 1 การวางแผนแบบมีส่วนร่วม (Participatory Planning)

สาระหลัก การเปลี่ยนแปลงจากการวางแผนแบบท็อปดาวน์ (Top-down) ที่ผู้บริหารกำหนดนโยบาย ไปสู่แบบมีส่วนร่วม (Participatory) ที่รวมเสียงนักเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน

การปฏิบัติ จัดตั้งคณะกรรมการร่วม (Joint Committee) ระดับโรงเรียนที่ประกอบด้วยผู้บริหาร 3 คน ครู 4 คน สถานักเรียนแทน 2 คน ผู้ปกครอง 2 คน และตัวแทนชุมชน 1 คน เพื่อปรับระเบียบวินัยให้ยืดหยุ่นและสอดคล้องกับความหลากหลายทางเพศ สุขภาพจิต และความต้องการพิเศษ (Inclusion & Diversity)

ผู้รับผิดชอบหลัก คณะกรรมการอำนวยการโรงเรียน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ ปรับปรุงระเบียบวินัยอย่างน้อย 1 ครั้งต่อปีการศึกษา ความเห็นด้วยจากส่วนที่เกี่ยวข้องมากกว่า 80%

กลยุทธ์ที่ 2 การประเมินผลแบบคล่องตัว (Agile Evaluation)

สาระหลัก ปรับจากการประเมินผลรายปี เป็น “รอบสั้นแต่ถี่” (รายไตรมาส) โดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ (Data-Driven) ผ่านระบบออนไลน์เพื่อลดภาระงานครู และสามารถติดตามผลอย่างต่อเนื่อง

การปฏิบัติ พัฒนาแบบประเมินออนไลน์ (Digital assessment form) ที่มีความเป็นระบบ ทำการประเมินทุกไตรมาส (ห้าครั้ง เดือน พฤศจิกายน มกราคม มีนาคม พฤษภาคม) วิเคราะห์ผลและจัดทำรายงานผลภายในสองสัปดาห์ จัดสัมมนากับครูทีมหลังประเมิน (Debrief session)

ผู้รับผิดชอบหลัก หัวหน้างานกิจการนักเรียน เมื่อสนับสนุนจากฝ่ายสารสนเทศ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ ระบบออนไลน์พร้อมใช้ได้ภายในเดือน ตุลาคม ร้อยละ 100 ของครูใช้ระบบในการประเมิน ความพึงพอใจต่อความง่ายของระบบมากกว่า 4.0/5.0

กลยุทธ์ที่ 3 วินัยเชิงบวก (Positive Discipline)

สาระหลัก เปลี่ยนการลงโทษเชิงลบ (Punishment-focused) เป็นวินัยเชิงบวก (Positive Discipline) ที่เน้นกิจกรรมสะท้อนคิด (Reflective Thinking) และการใช้สัญญาใจ (Behavioral Contract) เพื่อสร้างวินัยจากภายใน

การปฏิบัติ จัดอบรมครูเกี่ยวกับหลักการวินัยเชิงบวก (อย่างน้อย 40 ชั่วโมง) สร้างห้องสะท้อนคิด (Reflection Room) แทนห้องลงโทษ พัฒนาแบบสัญญาใจ (Behavioral Contract) สำหรับนักเรียนที่มีความเสี่ยง สร้างระบบการเสริมแรงทางบวก (Positive reinforcement system) เช่น Student of the month, Merit system ที่เชื่อมโยงกับคุณธรรม

ผู้รับผิดชอบหลัก ครูที่ปรึกษาและงานวินัยนักเรียน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ อบรมครูทั้งหมดในปีแรก ลดจำนวนการถูกลงโทษลงอย่างน้อย 30% ในปีที่สอง ความเห็นด้วยของนักเรียนต่อระบบวินัยใหม่มากกว่า 75%

กลยุทธ์ที่ 4 ทีมสหวิชาชีพ (Multi-disciplinary Support Teams)

สาระหลัก ยกระดับระบบดูแลช่วยเหลือจากการเป็นภาระของครูคนเดียว สู่งานทำงานร่วมกับเครือข่ายภายนอก เช่น นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ แพทย์ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น ผ่านการทำ Memorandum of Understanding (MOU)

การปฏิบัติ ประชุมคณะกรรมการดูแลช่วยเหลือจำนวน 4 ครั้งต่อปีการศึกษา จัดทำระบบการแนะนำและคัดกรอง (Referral & Screening System) พัฒนาพอร์ตโฟลิโอนักเรียนรายบุคคล (Individual Portfolio) ที่เชื่อมโยงข้อมูลพฤติกรรม สุขภาพจิต และการเรียน ทำ MOU กับหน่วยงานภายนอกอย่างน้อย 5 แห่ง

ผู้รับผิดชอบหลัก ผู้บริหารและหัวหน้างานแนะแนว

ตัวชี้วัดความสำเร็จ MOU อย่างน้อย 5 แห่งลงนามภายในปีแรก นักเรียนความเสี่ง 80% ได้รับการดูแลช่วยเหลือเหมาะสม ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อระบบดูแลมากกว่า 4.2/5.0

กลยุทธ์ที่ 5 การเสริมพลังนักเรียน (Student Empowerment)

สาระหลัก ขยายบทบาทสถานนักเรียน ให้เป็นผู้ร่วมตัดสินใจในนโยบายสำคัญ ไม่ใช่เพียงผู้ช่วยจัดกิจกรรม เพื่อสร้างทักษะความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย

การปฏิบัติ กำหนดประเด็นนโยบายที่เปิดให้สถานนักเรียนมีส่วนร่วมตัดสินใจ อย่างน้อย 5 ประเด็นต่อปี จัดเวทีสัญจร (Forum) ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของโรงเรียน สร้างชุด Student Representative Council ที่ปฏิบัติจริง ไม่ใช่เป็นทางการ ส่งผู้แทนสถานนักเรียนไปเข้ารับการอบรมทีมสหวิชาชีพ (Democracy & Civic Leadership)

ผู้รับผิดชอบหลัก งานส่งเสริมประชาธิปไตยและผู้บริหาร

ตัวชี้วัดความสำเร็จ อย่างน้อย 3 นโยบายขึ้นอยู่กับข้อเสนอของสถานนักเรียนในปีแรก นักเรียน 80% มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในเวทีสัญจร ความเห็นด้วยว่าสถานนักเรียนมีจริง “ส่วนร่วมตัดสินใจ” มากกว่า 70%

กลยุทธ์ที่ 6 การแปลงดิจิทัล (Digital Transformation)

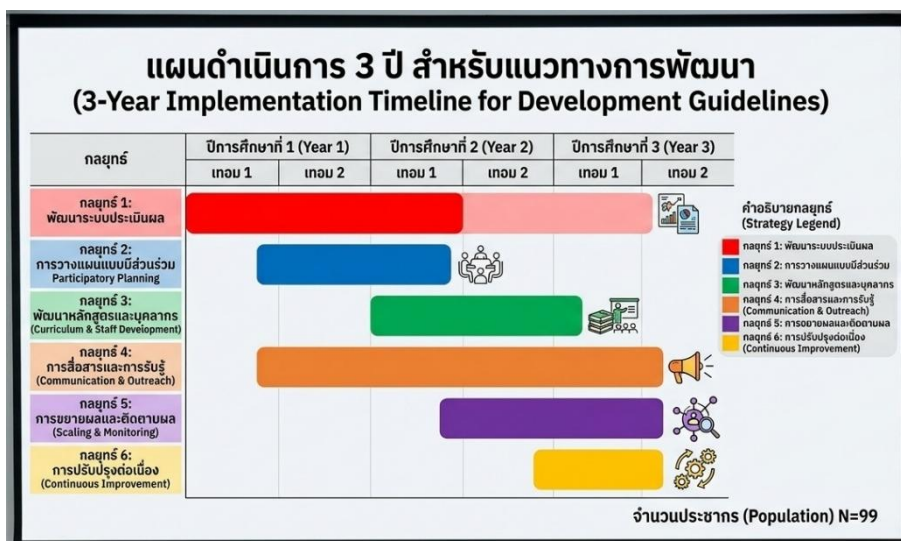
สาระหลัก พัฒนารฐานข้อมูลนักเรียนรายบุคคล (Individual Data Portfolio) ที่เชื่อมโยงพฤติกรรม สุขภาพจิต และการเรียน เพื่อการวิเคราะห์ความเสี่ยงเชิงรุก (Early Warning System) และการออกแบบการสนับสนุนที่เหมาะสม

การปฏิบัติ พัฒนาแพลตฟอร์มระบบสารสนเทศนักเรียน (Student Information System) ที่รวมข้อมูลหลายแหล่งฝึกอบรมครูในการใช้ระบบ (2 วันในปีแรก) ตั้งเป้าให้ 100% ของข้อมูลปัจจุบันอยู่ในระบบภายในเดือนกันยายน ปีแรก ใช้ Dashboard ในการรายงานผลการติดตามอย่างต่อเนื่อง

ผู้รับผิดชอบหลัก ฝ่ายสารสนเทศโรงเรียน

ตัวชี้วัดความสำเร็จ ระบบพร้อมใช้ได้ภายในเดือน กันยายน 100% ของข้อมูลนักเรียนมีในระบบ ครูสามารถใช้ระบบเพื่อการบ้านแนะนำมากกว่า 80%

เพื่อให้เห็นความชัดเจนของการนำแนวทางหข้อไปปฏิบัติตามระยะเวลา ควรนำเสนอ Timeline หรือ Gantt chart ที่แสดงการดำเนินการในปีที่หนึ่ง สองและสาม

ภาพที่ 5 Gantt chart แสดงแนวทางการพัฒนาการดำเนินการนักเรียนในระยะ 3 ปี

อภิปรายผล

ผลการวิจัยที่พบว่าการส่งเสริมคุณธรรมมีระดับสูงสุด (ค่าเฉลี่ย 3.98) สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของโรงเรียนสารสาสน์ฯ และทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ของ Bandura ที่เน้นการเลียนแบบแบบอย่างที่ดี สถาบันสารสาสน์ได้สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มีจุดเน้นสูงในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ผ่านทาง

1. กิจกรรมต่าง ๆ ที่ต่อเนื่อง และเสริมแรงทางบวกจากการชมเชยและแบบอย่างที่ดี

2. ระบบการเสริมแรง โดยการยกย่องและชื่นชมนักเรียนที่ประพฤติดี

อย่างไรก็ตาม “จุดเปราะบาง (Fragile Point)” ของสถาบันนี้คือด้านการประเมินผล (ค่าเฉลี่ย 3.21) ซึ่งเป็นปัญหาคลาสสิกของโรงเรียนเอกชนจำนวนมากที่มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อภาพลักษณ์ (Event-driven approach) แต่ขาดการวิเคราะห์ผลอย่างต่อเนื่องและการใช้ข้อมูลเป็นฐาน (Data-driven approach)

ผลกระทบของปัญหานี้คือ วงจร PDCA (Plan-Do-Check-Act) ในการจัดการกิจการนักเรียนติดขัดในขั้นตอน “Check” (การตรวจสอบ) และ “Act” (การปรับปรุง) ทำให้ไม่สามารถบอกได้ว่าการส่งเสริมคุณธรรมนั้นประสบผลสำเร็จเพียงใด และมีประเด็นใดที่ยังต้องปรับปรุงการพัฒนางานนักเรียนในปีต่อ ๆ ไป ขาดการวางแผนที่เป็นฐานข้อมูล (Evidence based planning) ไม่สามารถสร้างการเทียบเคียงกับสถาบันอื่น (Benchmarking) เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดของตัวเอง (KPI)

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังแสดงให้เห็น “ความสำคัญของการมีส่วนร่วม” เป็นกุญแจสำคัญในการแก้ปัญหา หากโรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม ตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผน (Likert, 1967) จะช่วยให้ 1. ลดความขัดแย้งเชิงพฤติกรรมบนพื้นฐานที่นักเรียนเข้าใจและยอมรับ 2. สร้าง School Climate ที่ปลอดภัยและเอื้อต่อการเรียนรู้ 3. สร้างความรู้สึกเป็นเจ้าของ (Sense of ownership) ต่อนโยบายและระเบียบวินัยของโรงเรียน

ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางของ สพฐ. (2562) ที่มุ่งเน้นการคุ้มครองผู้เรียนและความเป็นอยู่ที่ดี (Well-being) ในระบบศึกษาไทย

สรุป/ข้อเสนอแนะ

การพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศนิมิตใหม่ต้องก้าวข้ามการบริหารแบบเน้นกิจกรรม (Activity-based Management) ไปสู่การบริหารเชิงกลยุทธ์ที่ใช้ข้อมูลเป็นฐาน (Evidence-based Strategic Management) โดยต้องให้ความสำคัญกับส่วนประกอบหลักสามประการ ได้แก่ 1. ระบบการประเมินผลเชิงต่อเนื่องและเป็นระบบ (Systematic Evaluation) ที่สามารถวัดผลกระทบ (Impact) ไม่เพียงแค่ผลลัพธ์ (Output) 2. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในฐานะ “ตาข่ายความปลอดภัยทางสังคม” (Social Safety Net) ที่ทำงานแบบสหวิชาชีพและเชื่อมโยงเครือข่ายภายนอก เพื่อช่วยให้นักเรียนทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มเสี่ยงได้รับการดูแลอย่างเหมาะสม 3. การสร้างจิตสำนึกและทักษะประชาธิปไตยที่แท้จริง ผ่านการให้นักเรียนมีส่วนร่วมตัดสินใจในนโยบายสำคัญของโรงเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนเติบโตเป็นพลเมืองโลกที่มีคุณภาพอย่างแท้จริง

สำหรับโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศนิมิตใหม่ จากผลการวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารงานกิจการ นักเรียนของโรงเรียนสาธิตสาสน์วิเทศนิมิตใหม่ ซึ่งพบว่าสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและมีแนวทางการพัฒนาที่สำคัญในด้านการวางแผน การดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การส่งเสริมวินัยเชิงบวกและการประเมินผล **ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้** ดังนี้ 1. ด้านการประเมินผลการดำเนินงาน จากผลการวิจัยพบว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3.38 โรงเรียนควรจัดตั้ง คณะกรรมการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยทำหน้าที่นำสถิติจากแอปพลิเคชันโรงเรียนมาเปรียบเทียบกับความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองโดยใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า เพื่อหาแนวทางปรับปรุงงานในไตรมาสถัดไป ไม่ควรรอประเมินเพียงครั้งเดียวเมื่อสิ้นปีการศึกษา 2. ด้านการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากผลการวิจัยพบว่ามีค่าเฉลี่ย 3.42 ควรเร่งพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือเชิงรุกกับหน่วยงานภายนอก เช่น บัณฑิตข้อตกลงความร่วมมือ กับโรงพยาบาลหรือสถานีดารวจในพื้นที่ เพื่อสร้างระบบส่งต่อนักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่รวดเร็ว และควรจัดอบรมทักษะการเป็นครูนักจิตวิทยาเบื้องต้น ให้กับครูที่ปรึกษาทุกคนเพื่อการคัดกรองที่มีประสิทธิภาพ 3. ด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน จากผลการวิจัยพบว่ามีค่าเฉลี่ย 3.45 ควรเปลี่ยนจากการจัดกิจกรรมการเลือกตั้งตามรอบปี มาเป็นการสร้างวิถีประชาธิปไตยในห้องเรียน โดยให้ครูและนักเรียนร่วมกันกำหนดข้อตกลงห้องเรียน และเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเรื่องสวัสดิการหรือกิจกรรมที่ส่งผลกระทบต่อตัวนักเรียนโดยตรง

สำหรับสถาบันการศึกษาเอกชนอื่น ๆ ควรศึกษาแนวทางและรับการปรึกษาทางวิชาการจากสถาบันเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรจากการเน้นกิจกรรม (Activity-driven) ไปยังการบริหารแบบใช้ข้อมูลเป็นฐาน (Data-driven) สำหรับนักวิจัยที่สนใจขอแนะนำให้ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการวัดผลกระทบทางอารมณ์สังคม (Social-Emotional Impact) และการเชื่อมโยง ระหว่างการบริหารกิจการนักเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเชิงเชิงลึก

เอกสารอ้างอิง

- กวิณญาดา ชัยเดช. (2561). การบริหารกิจการนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1. ใน *การค้นคว้าอิสระปริญญามหาบัณฑิต*. มหาวิทยาลัยปทุมธานี.
- กิตติชัย ภัทรธาดาสิริ, ทินกร ชอัมพงษ์ และเยาวเรศ ภัคดีจิตร. (2565). การศึกษาปัญหาการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์เขต 2. *Education journal Faculty of Education, NakhonSawan RajabhatUniversity*, 5(3), 98.
- เกริกก้อง มังคละพุกษ์. (2560). กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาตามแนวความคิดเสริมสร้างค่านิยมในการทำงาน. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เฉลิมพล สโมรินทร์ และนางลักษณ์ ใจฉลาด. (2563). การศึกษาสภาพการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39. *Journal of Legal Entity Management and Local Innovation*, 6(5), 291-305.
- ทองแดง แสงวงบุญ และ สุรางคนา มั่นยานนท์. (2564). การบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนปทุมราชวงศา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. *วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย*, 4(1), 179.
- เดชาธร ดอกตะเคียน. (2567). แนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนสารสนเทศนิมิตใหม่. ใน *สารนิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต*. สถาบันสารสนเทศเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ.

- วณิชย์ เอื้อน้อมจิตต์กุล. (2561). การบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนจัวรายบุญมีรังสฤษดิ์. ใน *วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก หน้า 1 (6 เมษายน 2560).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม.* กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2562). *มาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2560 (ปรับปรุง พ.ศ. 2562).* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- Bandura, A. (1977). *Social learning theory.* Prentice-Hall.
- Cohen, J., McCabe, E. M., Michelli, N. M., & Pickeral, T. (2009). School climate: Research, policy, practice, and teacher education. *Teachers College Record*, 111(1), 180-213.
- Deci, E. L., & Ryan, R. M. (2000). The “what” and “why” of goal pursuits: Human needs and the self-determination of behavior. *Psychological Inquiry*, 11(4), 227-268.
- Fayol, H. (1949). *General and industrial management (Translated by C. Storrs).* Pitman Publishing.
- Likert, R. (1967). *The human organization: Its management and value.* McGraw-Hill.
- OECD. (2019). *Future of education and skills 2030: OECD learning compass 2030.* OECD Publishing.
- Office of the National Education Commission. (2010). *National education plan (2017-2036).* Ministry of Education.
- Senge, P. M. (2006). *The fifth discipline: The art & practice of the learning organization.* (Revised ed.). Doubleday.
- UNESCO. (2021). *Global citizenship education: Topics and learning objectives.* UNESCO.